

МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ

№ 13 (246)

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ

9 липня 2009 року

ОГОЛОШЕННЯ

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО» ОГОЛОШУЄ КОНКУРС ІЗ ВСТУПУ У МАГІСТРАТУРУ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ:

- дерматовенерологія — 1 місце.
- Термін подання документів з 1 до 31 серпня 2009 року.
- Особи, які вступають до магістратури, на ім'я ректора університету подають:
 - заяву;
 - особисто заповнений листок обліку кадрів;
 - копію диплома про повну вищу медичну освіту (завірена печаткою у відділі кадрів);
 - виписку з трудової книжки із записом про прийом на роботу в базовий заклад (установу) охорони здоров'я на посаду лікаря-інтерна;
 - рекомендацію спільного засідання СНТ і студентської ради університету;
 - рекомендацію вченої ради вищого закладу освіти до навчання в магістратурі;
 - список опублікованих наукових праць і винаходів (при наявності).
- Адреса університету: м. Тернопіль, майдан Волі, 1, тел. 52-45-54.

ВІДЗНАЧИМО ВАЖЛИВІ ДЕРЖАВНІ СВЯТА

Голова ОДА Юрій Чижмарь підписав розпорядження «Про відзначення в області 18-ї річниці Незалежності України та Дня Державного Прапора України». Серед основних заходів — урочисте зібрання громадськості краю та творчий звіт майстрів мистецтв і аматорських художніх колективів Борщівського району в ПК «Березіль».

Будуть зорганізовані заходи щодо проведення благоустрою населених пунктів, упорядкування об'єктів культурної спадщини, пам'яток та місць поховань осіб, що загинули у боротьбі за свободу і незалежність України. У населених пунктах області слід організувати урочисті заходи з нагоди Дня Державного Прапора України та Дня Незалежності, покладання квітів і вінків до пам'яток видатних політичних, державних діячів України, пам'яток знаків борцям за незалежність України.

Заплановано провести читачькі конференції, тематичні вечори, усні журнали та інші заходи, що відображають історичні етапи здобуття Україною незалежності, оформити тематичні кутки, виставки, стенди в бібліотеках, музеях, архівах, кімнатах духовності, кабінетах історії, обладнати та поновити відповідну наочність у бібліотеках, музеях, архівах, навчально-виховних і культурно-освітніх закладах Тернопілля. В населених пунктах області, в парках, на площах буде зорганізовано виступи колективів художньої самодіяльності, народні гуляння, спортивні змагання, естафети та інші заходи. А керівникам релігійних організацій буде запропоновано провести в церквах області молебні за Україну та український народ.

(Прес-служба ТерноДА)

ВІДМІННИКИ НАВЧАННЯ

Тарас ХЕМІЧ, студент медичного факультету

ПЕРЕДПЛАТИТЬ ГАЗЕТУ

ПЕРЕДПЛАТНА ЦІНА
 на один місяць – 4 грн 58 коп;
 на півріччя – 27 грн 48 коп;
 на рік – 54 грн 96 коп.
 Передплатити газету можна у будь-якому відділенні зв'язку

ІНДЕКС 23292

Офіційно

Ректору Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського чл.-кор. АМН України, професору Л.Я. Ковальчуку **Вельмишановний Леоніде Якимовичу!**

Висловлюємо щирі подяку за надану можливість навчання лікарів-хірургів медичного центру «Медвін» на курсах тематичного вдосконалення «Лапароскопічні та інші малоінвазивні технології в хірургії, гінекології й урології», особливо за можливість в доопрацюванні практичних навичок на тренажерах та під час операцій на тваринах у клініці.

Маємо надію на майбутню співпрацю в навчанні наших співробітників на курсах тематичного вдосконалення.

К.Я. Раковський,
 виконавчий директор
 НВП ТОВ «Медвін», м. Вінниця

У НОМЕРІ

Стор. 3

У ДОБРУ ПУТЬ, ВИПУСКНИКИ ННІ МЕДСЕСТРИНСТВА!

У конференц-залі Тернопільського державного медичного університету ім. І.Я. Горбачевського відбулося засідання вченої ради, присвячене випуску молодших медичних спеціалістів, медсестер-бакалаврів і лаборантів. Святово одягнені, в чорних мантиях і конфератках, 34 випускники Навчально-наукового інституту медсестринства ТДМУ та їхні батьки, знайомі, друзі взяли участь у цьому святковому дійстві.

Стор. 4

ЗАСЛУЖЕНА ПЕРЕМОГА НА «ГАЛИЦЬКИХ МЕДИЧНИХ РАЛІ»

Тернопільська команда рівно пройшла всі конкурсні етапи, весь час перебуваючи серед лідерів й лише на самому фініші зуміла стати переможцем, випередивши за сумою залікових очок сильні команди з міста Холм (Польща) та відомої київської клініки «Борис». Переможців привітала вся медична громада міста та області, а міський голова Тернополя Роман Заставний нагородив їх почесними грамотами та грошовими нагородами.

Стор. 5

ДОКАЗОВА МЕДИЦИНА В УКРАЇНСЬКІЙ ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я

У Тернопільському державному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського провели Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Сучасний стан та перспективи розвитку доказової медицини у вітчизняній охороні здоров'я». Делегатами форуму стали 117 науковців і представників практичної охорони здоров'я.

УРОЧИНИ З НАГОДИ ПРОФЕСІЙНОГО СВЯТА

Анатолій ПАЛАМАРЧУК,
помічник ректора,
Юрій ВІКАРЧУК (фото)

19 червня 2009 року в актовій залі зібралися працівники Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського, щоб відзначити День медичного працівника. Присутніх тепло привітав ректор університету – член-кореспондент АМН України, професор Л.Я. Ковальчук.

Перший проректор, професор І.Р. Мисула оголосив наказ ректора, яким у зв'язку з успішним завершенням навчального року, за сумлінну працю та з нагоди Дня медичного працівника оголошено подяку всім працівникам і премійовано всіх штатних працівників університе-

ту, а також згідно з поданням підрозділів нагороджено грамотами 79 працівників університету. Ректор Леонід Якимович Ковальчук вручив грамоти кожному з нагороджених.

Після урочистої частини й брейк-кави для всіх учасників дійства відбувся концерт фольклорного ансамблю «Веселі галичани» та солістки обласної філармонії Наталії Прісці.

ОБ'ЄКТИВ

Доцент Олег ГРИМАЛЮК, студентки-фармацевти Ольга ЛЯЩУК і Наталія КОЗАЧУК (ліворуч), Ярослав БОРИС та Ярослав ЛЕЩЕУ навчаються на стоматологічному факультеті

ОТРУЄННЯ

ДВІ ЮНІ ПАСАЖИРКИ ПОЇЗДА «УЖГОРОД-КИЇВ» ПЕРЕБУВАЮТЬ ПІД НАГЛЯДОМ МЕДИКІВ У ТЕРНОПОЛІ

Заступник голови облдержадміністрації Федір Шевчук відвідав у лікарні дітей – пасажирів поїзда «Ужгород-Київ», яких шпиталізували 4 липня з ознаками харчового отруєння.

Зараз в інфекційному відділенні Тернопільської міської комунальної дитячої лікарні перебуває дві дівчинки 13 і 15 років, які 4 липня разом зі своїми однолітками виїхали зі станції «Карпати» Мукачівського району Закарпатської області, де відпочивали в одному із санаторіїв.

Федір Шевчук і начальник головного управління охорони здоров'я ОДА Богдан Ониськів поспілкувалися з медиками, які лікують дівчат та зустрілися з юними пацієнтками, поцікавилися їхнім самопочуттям і станом здоров'я.

У відділенні повідомили, що хворим надають необхідну медичну допомогу, немає проблем з медикаментозним і харчовим забезпеченням. Проводять епідеміологічне розслідування причин та обставин виникнення захворювання.

Дівчата подякували керівництву області за турботу та висловили сподівання, що найближчим часом вони вже зможуть повернутися додому (до Києва).

Також Федір Шевчук поспілкувався телефоном з батьками цих дітей та запевнив їх, що дівчата перебувають під належною опікою і наглядом.

Довідково. Як повідомили в головному управлінні охорони здоров'я Львівської обласної державної адміністрації, 4 липня о 22 год. 20 хв. від начальника поїзда № 82 «Ужгород-Київ» у медпункт станції «Львів-Головний» надійшла інформація про масове захворювання дітей-пасажирів цього потягу.

З часу прибуття поїзда на станцію «Львів-Головний» забезпечено координацію дій служб Львівської залізниці, головного управління охорони здоров'я, санітарно-епідеміологічної служби області та Львівської залізниці, обласного Центру медицини катастроф.

З ознаками гострої кишкової інфекції (гастроентероколіту) шпиталізовано у Львівську обласну інфекційну клінічну лікарню 72 особи, з них – 7 дорослих (вихователі).

Під час обстеження дітей з'ясовано, що група дітей-мешканців м. Києва з 240 осіб і 16 супроводжуючих дорослих (вихователі та вчителі) о 18 год.30 хв. 4 липня виїхали зі станції «Карпати» Мукачівського району Закарпатської області й згодом у дітей з'явилися ознаки захворювання шлунково-кишкового тракту.

На час допвлнення у стаціонар Львівської обласної інфекційної клінічної лікарні четверо дітей перебували у важкому стані. Решта 68 шпиталізували у стані середньої важкості. Усім шпиталізованим негайно призначили лікування згідно з клінічними протоколами.

Окрім цього, частину дітей шпиталізували в лікарні міст Тернополя та Жмеринки.

(Прес-служба ОДА)

ДОЦЕНТУ ІГОРЮ ЛОЙКУ – 70!

Ігор Кирилович Лойко народився 22 червня 1939 року в селищі Ланівці Тернопільської області. У 1957 р. закінчив Львівське медичне училище № 1, 1963 р. – Тернопільський державний медичний інститут. Працював ординатором хірургічного відділення Хмельницької обласної лікарні.

З 1965 року І.К.Лойко працює в Тернопільському медичному інституті: спочатку асистентом, відтак – доцентом кафедри оперативної хірургії та топографічної анатомії. 1970 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Деякі морфологічні зміни порушень лімфо- і гемодинаміки після резекції легень». Але не полишав І.К.Лойко своєї мрії, вважав своїм покликанням поєднання викладацької діяльності з практичною хірургією. Тому з 1973 р. він працював хірургом міської лікарні № 1 і за сумісництвом – асистентом кафедри загальної хірургії, з 1975 р. – асистентом, а з 1981 р. – доцентом кафедри факультетської хірургії, з 1986 р. до грудня 1997 р. – доцентом кафедри хірургії факультету післядипломної освіти; з січня 1998 р. – доцент кафедри загальної та оперативної хірургії з топографічною анатомією, травматологією та ортопедією. І.К. Лойко став хірургом вищої категорії, часто виїжджав на консультації та проводив невідкладні операції в районних лікарнях області.

Доцент І.К. Лойко – плідний науковець, автор і співавтор майже 100 наукових публікацій і восьми раціоналізаторських пропозицій.

Великий педагогічний досвід, методична майстерність, акуратність і педантичність І.К. Лойка обумовили багаторічне успішне виконання ним функцій завуча кафедри факультетської хірургії, кафедри хірургії факультету післядипломної освіти, а пізніше – кафедри загальної хірургії медичного факультету. Студенти поважають доцента І.К. Лойку за вимогливість, принциповість і справедливість в оцінці знань. Саме за це випускники

різних років на ювілейних зустрічах у стінах alma mater часто з вдячністю згадують Ігоря Кириловича серед інших вчителів, які найбільше запам'яталися.

І.К. Лойко брав активну участь у громадській діяльності. Його організаторські здібності особливо проявилися в період роботи головою профкому працівників, головою народного контролю інституту.

Активна професійна та громадська діяльність доцента І.К. Лойка відзначена численними подяками й грамотами адміністрації університету, обласного та міського управління охорони здоров'я, обласних і міських профспілкових та громадських організацій. Він нагороджений медаллю «Ветеран праці».

Доцент І.К. Лойко і зараз у строю, надалі передає свій великий досвід молодим викладачам, навчає й виховує нове покоління молодих спеціалістів-медиків.

Колективи хірургічних кафедр, працівники і студенти Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського, хірурги і вся медична громадськість області щиро вітають Ігоря Кириловича з ювілеєм, бажають доброго здоров'я, творчої наснаги, щасливого довголіття.

ОБ'ЄКТИВ

Тетяна САМОШКІНА та Уляна ЗАБІРИН, студентки фармацевтичного факультету

Редактор **Олег КИЧУРА**
Творчий колектив: **Лариса ЛУКАЩУК,**
Оксана БУСЬКА,
Ярослав СТАРЕПРАВО
Комп'ютерний набір і верстка:
Руслан ГУМЕНЮК

Адреса редакції:
46001,
м. Тернопіль,
майдан Волі, 1,
тел. **52-80-09; 43-49-56**
E-mail **academia@tdma.edu.te.ua**

Засновники:
Тернопільський
державний університет
імені І.Я. Горбачевського,
управління охорони здоров'я
облдержадміністрації

Видавець:
Тернопільський
державний медичний
університет
імені І.Я. Горбачевського
Індекс **23292**

За точність
викладених фактів
відповідає автор.
Редакція не завжди
поділяє позицію
авторів публікації.

Реєстраційне свідоцтво
ТР № 300 від 19.12.2000
видане
управлінням у справах
преси та інформації
облдержадміністрації

Газета виходить
двічі на місяць
українською мовою.
Обсяг – 2 друк. арк.
Наклад – 2000 прим.
Замовлення № 168

Газету набрано, зверстано,
віддруковано у Тернопільському
державному університеті
імені І.Я. Горбачевського.
46001, м. Тернопіль,
майдан Волі, 1.

ВІТАННЯ

МІНІСТРА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ВАСИЛЯ КНЯЗЕВИЧА ВИПУСКНИКАМ МЕДИЧНИХ І ФАРМАЦЕВТИЧНИХ НАЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ 2009 РОКУ

Дозвольте сердечно привітати Вас, дорогі випускники 2009 року, із визначною подією у Вашому житті — завершенням навчання у медичних і фармацевтичних училищах та коледжах, університетах та академіях.

Шановні колеги, Ви обрали найблагороднішу, і, мабуть, найважчу професію у світі. «Сяючи іншим, згоряю сам» — такий життєвий девіз усіх медиків у світі. Па-

м'ятайте про нього та бережіть його у своєму серці.

Життя та здоров'я людини — головні, фундаментальні цінності. Діяльність кожного лікаря, провізора, медичної сестри, фельдшера, акушерки спрямована на їх збереження й вимагає гуманного ставлення до людини, співчуття та співучасті, доброзичливості, милосердя, терплячості, порядності й справедливості.

Адже люди у білих халатах

супроводжують людину протягом всього її життя: від першого до останнього подиху.

Саме на цьому наголошує Етичний кодекс українського лікаря, який цього року після широкого громадського обговорення медичним загалом країни буде прийнятий як мірило честі та моралі кожного лікаря.

Президент та уряд країни визначили стратегічний шлях розвитку вітчизняної охорони здоров'я та поставили нові відповідальні завдання щодо забезпечення ефективної й доступної для населення медичної допомоги, реалізації державних програм з стабілізації ситуації із серцево-судинними, онкологічними та інфекційними хворобами, захворюваннями на туберкульоз і ВІЛ-інфекцію/СНІД.

Уже найближчим часом в охороні здоров'я активно впроваджуватимуться засади страхової та сімейної медицини, створюватимуться потужні лікувально-діагностичні центри й університетські лікарні.

Наша кінцева мета — у короткі терміни досягти такого рівня медичної допомоги, який би влаштовував і лікаря, і пацієнта, і суспільство загалом. І у цій роботі розраховуємо на Ваше молоде завзяття та знання.

Інноваційні процеси у вищій медичній школі України та наближення системи підготовки медиків до міжнародних стандартів сприяють підвищенню престижу нашої країни на світовій арені. Адже нині українські медичні ВНЗ готують понад 17 тисяч іноземних громадян

з понад 100 країн світу. Впевнені, що послами доброї волі України у світі стануть випускники вищих медичних навчальних закладів — іноземні громадяни, яких також щиро вітаємо з отриманням дипломів та звання «Доктор медицини».

Дорогі наші молоді колеги! Впевнені, що отримані у вищих медичних і фармацевтичних навчальних закладах глибокі знання, дозволять Вам гідно вступити до молодого когорти медиків XXI століття й опанувати не одну життєву та професійну висоту.

Тож успіхів Вам, шановні випускники, щасливої життєвої дороги й наснаги у праці на благо Батьківщини та охорони здоров'я українського народу!

(Прес-служба МОЗ України)

ФОТОРЕПОРТАЖ

У ДОБРУ ПУТЬ, ВИПУСКНИКИ ННІ МЕДСЕСТРИНСТВА!

Знапунтим словом до випускників звернувся ректор ТДМУ, член-кореспондент АМН України, професор Леонід Ковальчук. Він побажав кожному щасливої долі на професійному шляху, зокрема, на ниві медсестринства: «Ви — молоді, енергійні, красиві, не зупиняйтеся на досягнутому, оволодівайте іноземною мовою, удосконалюйте професійні навички, аби бути затребуваними, конкурентоспроможними не лише у нашій країні, а й у світі. Перед вами — широкі можливості: здобуття наукового ступеня вищої медсестринської освіти, тож держайте! Але й не забувайте: де б не працювали —

Диплом вручає ректор ТДМУ, член-кореспондент АМН України, професор Леонід КОВАЛЬЧУК

сестринства Сергій Коноваленко.

Дипломи студентам-випускникам вручив ректор, член-кореспондент АМН України, професор Леонід Ковальчук. Молодих медсестер бакалаврів і лаборантів з урочистою подією привітала голова екзаменаційної комісії ННІ медсестринства, професор Ольга Федорців.

У конференц-залі Тернопільського державного медичного університету ім. І.Я. Горбачевського відбулося засідання вченої ради, присвячене випуску молодших медичних спеціалістів, медсестер-бакалаврів і лаборантів. Святково одягнені, в чорних мантиях і конфедератках, 34 випускники навчально-наукового інституту медсестринства ТДМУ та їхні батьки, знайомі, друзі взяли участь у цьому святковому дійстві.

Голова екзаменаційної комісії ННІ медсестринства, професор Ольга Федорців

Зворушливо звучали слова вдячності з уст бакалавра-випускниці Олександри Антоноук, з якими вона звернулася до викладачів, наставників, керівництва медуніверситету. Дівчина дякувала за щастя вчитися в ННІ медсестринства ТДМУ. А ще запевнила, що й у майбутньому випускники нашого ВНЗ своїм ставленням до обов'язків, постійним вдосконаленням професійних знань, щирим служінням медицині оберігатимуть і підноситимуть честь ТДМУ.

Варто зазначити, що перший випуск медичних сестер-молодших спеціалістів у ННІ медсестринства ТДМУ відбувся ще 1995 року. Цьогорічні ж випускники навчалися уже за новою трирічною програмою. Разом з дипломом отримали вони й сертифікат за участь у програмі «Золотий стандарт», яка передбачала

ґрунтовне вивчення іноземної мови, а відтак додаткові перспективи у працевлаштуванні.

Лариса ЛУКАЩУК,
Ярослав СТАРЕПРАВО (фото)

приносьте користь людям!». Ректор побажав випускникам успіхів, здійснення життєвих планів і мрій у важкій, але благородній праці на теренах медицини.

Наказ про випуск студентів за спеціальностями «сестринська справа-молодший спеціаліст», «сестринська справа, бакалавр», «лабораторна-діагностика», зачитав заступник директора ННІ мед-

ЗАСЛУЖЕНА ПЕРЕМОГА НА «ГАЛИЦЬКИХ МЕДИЧНИХ РАЛІ»

Будемо справедливі – в багатьох випадках ця критика є небезпідставною. Адже відчутна нестача медобладнання, медикаментів, машин швидкої допомоги, та й, з рештою, низький професійний рівень деяких працівників. Водночас робота бригад ШМД – це щоденний екстрим, коли будь-якої години дня чи вночі, за будь-якої погоди доводиться надавати невідкладну медичну допомогу людям з різноманітними захворюваннями, часто-густо в непередбачуваних, подеколи небезпечних для здоров'я і життя медиків обставинах.

Адже не секрет, що доволі часто їм доводиться мати справу з так званими соціально неблагополучними верствами краян, як-от: наркоманами, алкоголіками, психічно

Команда-переможець третіх міжнародних змагань «Галицькі медичні ралі» з міста Тернопіль. (Зліва-направо): фельдшер Іван КУЗЬМІНСЬКИЙ, лікар Володимир ТРОЙНЯК, медсестра Марина НИКИТЮК, тренер-консультант Роман ЛЯХОВИЧ, водій «швидкої» Володимир АНДРУШКІВ

тому нещодавно прийнята державна програма з покращення рівня невідкладної медичної допомоги на дошпитальному етапі.

У наказі МОЗ України за №132 від 2 березня 2009 року, зокрема, йдеться про створення навчально-тренувальних центрів з підготовки надання першої медичної допомоги для водіїв, працівників органів внутрішніх справ та інших спеціалістів, які можуть брати участь у ліквідації наслідків надзвичайної ситуації. І звісно ж, навчання самих медиків, незалежно від їхнього стажу та фаху. Саме ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського з ініціативи його ректора, члена-кореспондента АМН України, професора Л.Я. Ковальчука став першим вищим навчальним медичним закладом України, де впровадили в навчальну практику курс ШМД і медицини невідкладних станів. Отримуючи базову теоретичну підготовку, студенти вирішують різноманітні ситуаційні завдання на манекенах із застосуванням відповідного обладнання, медикаментів. Головне ж – надання невідкладної допомоги хворому згідно з алгоритмами сучасних клінічних протоколів. Завершується навчальний день їхніми виїздами в складі бригад ШМД. Таким чином, студенти мають змогу отримати максимум взаємодоповнюючої інформації, зокрема, перебуваючи в епіцентрі реальних дій медиків, які обслуговують виклики, почасти при цьому будучи їхніми помічниками.

Ініціатива нашого ВНЗ знайшла підтримку й схвалення МОЗ України, Центру екстремальної медицини. Є намір ввести курс з медицини невідкладних станів у всіх вищих медичних навчальних закладах України.

Ще одним суттєвим показником у покращенні якості надання дошпитальної меддопомоги є проведення Всеукраїнських змагань бригад ШМД під назвою «Галицькі медичні ралі». Нещодавно вони були проведені вже втретє, цього разу на Яворівському полігоні й набули статусу міжнародних, адже участь у них брали 27 команд з України, три – з Польщі та одна – з Білорусі. Напередодні цих змагань відбулася конференція з участю представників МОЗ України, Центру медицини катастроф та екстремальної медицини, де порушили проблемні питання з реорганізації та покращення якості невідкладної медичної допомоги на всіх її рівнях.

Тернопільщина була представлена командою комунального центру швидкої медичної допомоги. Конкурсній програмі передували урочистий парад-відкриття змагань, який відбувся у центрі Львова. Без перебільшення, тоді наша західна столиця була максимально убезпечена щодо виникнення якихось надзвичайних ситуацій.

Згодом ж дали старт змагань. Розпочалися вони з такого етапу, де командам-учасникам потрібно було проявити свої навички в епіцентрі подій, з великою кількістю потерпілих. Завдання кожного з дев'яти етапів максимально адаптували до реальних життєвих ситуацій, коли за 10 хв., оцінивши, що місце перебування для команди є безпечним, було потрібно провести кваліфіковану діагностику, надати якісну медичну допомогу, використовуючи весь наявний арсенал апаратури, інструментарію, медикаментів тощо. Найскладнішим і водночас найцікавішим було визнано конкурсне завдання на третьому етапі, організатором якого стала студентка 6 курсу ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського Тетяна Потупалова.

Чого очікуємо, набираючи номер телефону 103? Безумовно, щоб якість роботи цієї служби відповідала б її суті – була швидкою, медичною і, справді, допомогою. Звичайно, почасти виникають нарікання на несвоєчасний доїзд до хворого, некваліфіковане обслуговування тощо.

ди з міста Холм (Польща) та відомої київської клініки «Борис». Безумовно, успіху команди сприяла всебічна підтримка з боку завідувача кафедри медицини катастроф та військової медицини ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського, проф. А.Гудими, головного лікаря КЦШМД М.Джуса.

Приємно, що переможців привітала вся медична громада міста та області, а міський голова Тернополя Р. Заставний напередодні Дня медичного працівника нагородив їх

Тернопільська команда на одному з етапів змагань

хворими, бомжами... Та навіть у цих складних, екстремальних умовах, не маючи підтримки колег, діагностичної апаратури, як це зазвичай буває в стаціонарі чи полклініці, а лише базуючись на рутинних методах обстеження та власному професіоналізмі, рівень правильної діагностики захворювання на дошпитальному етапі є доволі високий – 90-92%. А це вже суттєва допомога медикам у стаціонарному лікуванні. Звичайно, проблеми, які існують в роботі служби 103, зокрема, її координованої взаємодії з службою 101 (МНС) та 102 (міліції), особливо щодо підготовки до «Євро-2012», є очевидні для нашої влади. Саме

Під час завершального конкурсу «Найшвидша каталка»

Саме до нього була привернута увага не лише суддівського комітету, а й представників МОЗ України, засобів масової інформації. Учасники змагань по-справжньому прийняли правила гри, з максимальною відповідальністю та концентрацією ставилися до реалізації поставлених завдань. Змагання відбувалися в безкомпромисній, але чесній спортивній боротьбі, чому сприяла й цілковита об'єктивність та незаангажованість суддівської колегії.

Тернопільська команда рівно пройшла всі конкурсні етапи, весь час перебуваючи серед лідерів й лише на самому фініші зуміла стати переможцем, випередивши за сумою залікових очок сильні коман-

почесними грамотами та грошовими нагородами.

Поза всяким сумнівом, успіх нашої команди став прекрасним прикладом для інших бригад ШМД не лише Тернополя, а й області. Саме на вересень заплановані обласні змагання, а влітку 2010 року – черговий міжнародний етап, який тепер відбудеться в нашому Тернополі.

Роман ЛЯХОВИЧ, завідувач курсу швидкої медичної допомоги та медицини невідкладних станів кафедри медицини катастроф і військової медицини

МОЛОДШИЙ МЕДПЕРСОНАЛ

КВІТУЧИЙ КИЛИМ НАДІЇ

Кожний, хто проходив у Тернополі вулицею князя Острозького, не міг не помітити клумби на подвір'ї обласного клінічного шкірно-венерологічного диспансеру, що квітне від ранньої весни до пізньої осені. Поцікавилася, хто вклав стільки фантазії та праці у цей квітучий килим.

Художник-квітник, так я назвала Надію Кузь, адже на її живому мистецькому полотні з почуттям художнього смаку висаджені у чіткому візерунку й виплекані натхненною працею найрізноманітніші квіти: соняшники, чорнобривці, жоржини, майори, айстри, хризантеми, настурція, гладіолуси, вербена, гвоздика, шавлія, лілія, петунія...

Пані Надія вже понад 35 років працює у диспансері санітаркою. У 15 років прийшла вона сюди, щоб своєю працею принести радість людям і дохід у батьківську сім'ю. Найстарша серед сімох сестер змушена була після закінчення середньої школи йти працювати.

Пані Надія усміхається й думками переноситься у рідне село Почапінці, у дитинство: «Квіти люблю з дитинства. Біля батьківської хати їх було багато. У п'ять років попросила я у сусідки квітів. «А тобі навіщо?» – запитала вона. «А я ї собі такі гарні посаджу», – кажу їй. Тож понад сорок п'ять років ці квіти квітнуть у селі з року в рік».

Тут біля диспансеру колись земля пустувала. Якось з'явився задум засадити її квітами. Скопала маленьку грядку, потім більшу, а згодом засадила всю ділянку. За

свою працю неодноразово отримувала заохочення. Завжди з вдячністю пам'ятатиме про подарунок – путівку на відпочинок з нагоди її 50-річчя.

Очі випромінюють радість і любов, коли Надія Іванівна говорить про свою сім'ю. Разом з чоловіком вони виховали двох доньок, які подарували їм трьох внуків. «Вони є моя допомога й підтримка. Доньки також люблять квіти. У старшої Наталі понад 200 сортів фіалок. Я з квітками розмовляю, як з дітьми. Навіть коли буваю хвора, вийду серед них і стаю здоровою. Прищеплюю любов до квітів своїм рідним, знайомим, ділюся з ними розсадою і насінням – нехай буде квітучою наша земля».

Наталія БЕСЯДА

ДОКАЗОВА МЕДИЦИНА В УКРАЇНСЬКІЙ ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я

Звітальним словом від керівництва університету до учасників конференції звернувся про ректор з наукової роботи Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського, професор Микола Швед, який наголосив на важливості питань, що ввійшли до програми конференції, її значення, коротко розкрив перспективи подальшої співпраці із впровадженням засад доказової медицини в українську охорону здоров'я та побажав усім учасникам плідної співпраці.

Під час роботи конференції на одному пленарному та чотирьох секційних засіданнях заслухали та обговорили 19 доповідей і повідомлень за такими напрямками: доказова медицина як пріоритетний напрямок охорони здоров'я; клінічна епідеміологія — наукова основа до-

У Тернопільському державному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського провели Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Сучасний стан та перспективи розвитку доказової медицини у вітчизняній охороні здоров'я». У її роботі взяли участь представники Українського центру наукової медичної інформації та патентно-ліцензійної роботи МОЗ України, професорсько-викладацький склад вищих медичних (фармацевтичного) навчальних закладів III-IV рівнів акредитації, керівники наукових лабораторій, лікарі лікувально-профілактичних закладів м. Тернополя та Тернопільської області. Загалом делегатами форуму стали 117 науковців і представників практичної охорони здоров'я.

інтелектуальної власності. Логічним продовженням обговорення окреслених питань став виступ головного спеціаліста сектору науки МОЗ України Петра Петрашенка про інноваційну спрямованість наукових досліджень у галузі медицини. При цьому звернена увага на необхідність спрямування бюджетних коштів на виконання перехідної наукової тематики науковими підрозділами, забезпечення коштів передусім наукових досліджень і розробок, які є на завершальній стадії виконання та зорієнтовані на отримання конкурентноспроможних результатів.

В актуальній доповіді завідувач кафедри фармакології з клінічною фармакологією Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського, професор Катерина Посохова порушила важливі питання з використання загальнодоступних джерел нагромадження об'єктивної інформації про безпечність фармакотерапії у вигляді моніторингу побічної дії лікарських засобів лікарями усіх фахів і всіх лікувально-профілактичних закладів, незалежно від їх відомчого підпорядкування.

Підкреслила, що лише спільними зусиллями лікарів і фармацевтів можна досягнути спільної мети — створення безпечного світу лікарських засобів. У виступі завідувача відділу патентно-ліцензійної

роботи Українського центру наукової медичної інформації та патентно-ліцензійної роботи МОЗ України Лариси Чебан прозвучали рекомендації щодо адаптації законодавства України про правову охорону винаходів до законодавства Європейського Союзу. Так, для подальшого євроінтеграційного напрямку розвитку нашої країни необхідно приведення стандартів медичної галузі до міжнародних. Здійснення цього відбувається шляхом удосконалення законодавства, виконання перспективних наукових досліджень з метою розробки інноваційних медичних технологій, створення єдиного інформаційного забезпечення охорони здоров'я, належної охорони об'єктів права інтелектуальної власності.

На конференції наголошувалося, що доказова медицина стає невід'ємною частиною медичної галузі України, невпинно посилюється її участь в медичній освіті та науково-практичних дослідженнях.

інформації, що ґрунтується на принципах доказової медицини. Модель інноваційного розвитку охорони здоров'я України та розробка засобів наукової комунікації складається з інформаційного забезпечення наукових досліджень і лікарів практичної охорони здоров'я. Законності удосконалення діяльності медичної галузі потребують ґрунтовного розуміння медичною спільнотою необхідності дотримання вимог доказової медицини у підвищенні якості надання медичної допомоги.

Увага, яку приділяють доказовій медицині вищі медичні навчальні заклади та наукові установи, вочевидь, недостатня й полягає, наразі у читанні лекцій та проведенні бесід про доказову медицину. Основою перебудови галузі повинна бути ідеологія доказової медицини, науково обґрунтований обсяг фінансування системи охорони здоров'я та матеріалізації наукових досягнень у практичній роботі лікаря. Дотримання норм етики медичної практики, прийняття клінічних рішень на основі принципів доказовості — це сучасна методологія науково-практичної діяльності для закладів охорони здоров'я.

Наукою, яка відбирає та систематизує достовірні результати різних методів діагностики та лікування, є клінічна епідеміологія.

Використання засад доказової медицини надає можливість учасникам навчального процесу оволодіти новими технологіями пошуку та оцінки медичної інформації з позицій доказовості, раціонального осмислення власного клінічного досвіду згідно з принципами клінічної епідеміології. Вона стимулює фахівців до самостійного пошуку знань і є важливою умовою підвищення якості підготовки спеціалістів у системі післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку лікарів.

У медичній галузі основним джерелом інформації нових інноваційних технологій (лікування, діагностики, профілактики), а також нових технологій управління охороною здоров'я, є наукова медична інформація. Для цього використовують документальні потоки (вітчизняні та зарубіжні), зокрема, діяльність інформаційно-аналітичних центрів в Україні, що займаються медичною тематикою.

Методичні та клінічні рекомендації, як і колись, залишаються першорядними, найефективнішими засобами наукової комунікації серед когорт інших, залучених до інноваційного процесу.

Враховуючи вищезазначене, виникає необхідність активізації роботи наукових і науково-інформаційних служб, науково-дослідних установ і вищих медичних

навчальних закладів задля поліпшення якості наукової продукції, а саме надання сучасної наукової інформації, що ґрунтується на принципах доказової медицини. Гарантією високоякісного виконаного дослідження є наукова медична інформація, яка зосереджена у таких джерелах результатів наукових досліджень, як клінічні рекомендації, інформаційні листи, створення об'єктів права інтелектуальної власності з отриманням патенту, інше, саме за цих умов вона має найвищий рівень доказовості.

Керуючись вимогами рішення колегії МОЗ України від 27.03.2009 р., протокол № 2 «Про підсумки роботи галузі охорони здоров'я України у 2008 році» та на виконання завдань, визначених Програмою діяльності Кабінету Міністрів України «Подолання впливу світової фінансово-економічної кризи та по-

ступальний розвиток у 2009 році та наступних роках», конференція, зокрема, рекомендувала:

- пропонувати МОЗ України розглянути та позитивно вирішити питання викладання у вищих медичних закладах (факультетах) післядипломної освіти курсу медичного наукознавства;
- у навчальний курс «Медичне право» для вищих навчальних закладів медичної освіти та в закладах (факультетах) післядипломної освіти ввести вивчення розділу «Інтелектуальна власність», адже саме вона сприяє інноваційному розвитку та здебільшого в подальшому визначатиме стратегію й тактику соціально-економічного розвитку країни;
- створити нові посібники для практикуючих лікарів та студентів ВМНЗ України на засадах доказової медицини з розширенням кола питань клінічної епідеміології та медичної статистики, що сприятиме оптимізації навчального процесу, збільшуючи відсоток сприйнятості інформації;
- практикувати інтерактивні моделі навчального процесу з викладанням матеріалу на прикладі розбору різних клінічних ситуацій, що демонструватиме практичне втілення принципів доказової медицини і дозволить студентам активно обговорити конкретні клінічні випадки, сприятиме формуванню клінічного мислення.

Катерина ПОСОХОВА,
професор ТДМУ

Директор Українського центру наукової медичної інформації та патентно-ліцензійної роботи МОЗ України, проф. Василь Чебан

Під час конференції

казової медицини; якість медичного забезпечення, стандартизація медичних технологій та доказова медицина; доказова медицина у спектрі підготовки лікаря через програми навчання у ВМНЗ та закладах післядипломної освіти; фонди інформації з проблем доказової медицини.

Першу пленарну доповідь від МОЗ України виголосив директор Українського центру наукової медичної інформації та патентно-ліцензійної роботи МОЗ України, професор Василь Чебан, який чітко окреслив сучасні проблеми інноваційної політики та засади доказової медицини, відзначив роль наукових форумів в інноваційному процесі, актуальність створення підрозділів з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та

Професор ТДМУ Катерина ПОСОХОВА

Пошук і створення нових лікарських препаратів, реагентів для діагностики, медичного обладнання та апаратури (діагностичної, лікувальної, реабілітаційної), нових ефективних технологій лікування ґрунтується на ширшому впровадженні принципів доказової медицини, яка сприяє інтенсифікації медичної науки, збільшує науково-інформаційні потоки, підвищує цінність наукових досліджень, впливає на популяційне здоров'я.

Конференція констатувала необхідність активізації роботи наукових та науково-інформаційних служб, науково-дослідних установ та вищих медичних (фармацевтичного) навчальних закладів задля поліпшення якості наукової продукції, надання наукової новітньої

Делегати конференції у Почаївській Лаврі

14-А ЩОРІЧНА МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ ТА ВИСТАВКА АМЕРИКАНСЬКОЇ АСОЦІАЦІЇ ТЕЛЕМЕДИЦИНИ (АТА) (ЛАС-ВЕГАС, США)

**Василь МАРЦЕНЮК,
Олександр КОВАЛЬЧУК,
Андрій ЛЕПЯВКО**

(Закінчення. Поч. у № 11-12)

Система має панель обробки зображення Canon CXDI-50G і портативний рентгенівський модуль MinXray PowerPlus, який використовують у збройних силах США. Система легко переміщується на двох колесах, панель обробки зображень Canon надійно запаковується, система встановлюється менше хвилини.

Компанія окремо пропонує і модуль комп'ютерної рентгенографії VERTX CR, який працює як самостійна система цифрової обробки зображень, а також портативний стоматологічний рентгенологічний модуль (який може використовуватися як з плівкою, так і цифровою системою обробки зображень).

Компанія Canon представила плоскочасові детектори для цифрової рентгенографії, цифрову портативну рентгенографічну систему, а також сучасні камери для офтальмологічних обстежень.

4. СИСТЕМИ ПЕРЕДАЧІ КОМП'ЮТЕРНОГО ВІДЕО ДЛЯ ТЕЛЕМЕДИЦИНИ ТА ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЙ

Відео є ключовим компонентом завдань телемедицини.

Компанія Rivulet представила технологію IP Extension Gateway (IEG). Ця технологія надає користувачам веб-інтегрований інтерфейс для захищеного доступу до відеоконтенту з будь-якого місця. Перевагами такої технології є те, що вона:

- дозволяє перегляд медичних процедур поза межами лікарняної мережі;
- надає віддаленим користувачам негайний захищений доступ до медіаконтенту (як в прямому ефірі, так і до попередньо збереженого);
- забезпечує співпрацю лікарів з різних місць для надання кращої медичної допомоги пацієнтам;
- покращує фаховий досвід через використання відеотехнологій.

Ця технологія також має значення в медичній освіті. Оскільки хірургічні процедури продовжують ставати щоразу більше спеціалізованими, то виникає потреба пропагувати такі сучасні методики серед інших хірургів. Передові медичні школи часто використовують відео в реальному часі та відеоархіви як центральний компонент процесу тренінгу та навчання. Rivulet підтримує такий аспект медичної освіти, надаючи:

- покращений тренінг за допомогою передачі медичного відео та аудіо між операційною та конференц-залами (або ж персональним комп'ютером користувача);
- зберігання та запит хірургічного відео, яке дозволяє глядачу відчувати, що здійснюється перегляд хірургічної операції в реальному часі;
- інтенсивніший багатогранний тренінг, що дозволяє краще підготувати штат;
- мінімізація передачі інфекції, адже в операційній перебуває набагато менше людей.

Співпраця з операційною в режимі реального часу. Коллаборативна медицина призводить до значного покращення в лікуванні пацієнтів через використання віддалених медичних експертів. Задля цього передається відео та аудіо в різні місця через мережу, яка включає комп'ютери користувачів. Rivulet забезпечує:

- мережу високоякісного відео в режимі реального часу, що надає можливість співпраці таких відділень, як хірургічного та патологічного;
- здатність швидше приймати рішення щодо лікування пацієнтів.

5. ТЕЛЕМЕДИЧНІ СПЕЦІАЛІЗОВАНІ СИСТЕМИ

Компанія Otto Bock HealthCare представила мікропроцесорно керований протез колінного суглоба. Нині протез використовують понад 30 тисяч пацієнтів. На основі даних, які надають вбудовані сенсори, мікропроцесор розпізнає фазу циклу ходи, в якому є користувач і в протезі робляться налаштування задля забезпечення стійкості в реальних життєвих ситуаціях.

Компанія Medweb представила радіологічну інформаційну систему. Система є справжнім конвеєром з отримання, зберігання та обробки медичних зображень. Так, для адміністраторів лікувальних закладів система дозволяє планувати розклад прийому й обстежень пацієнтів, через Веб можна довідатися про поточний стан пацієнта, оцінити стан, замовити інформацію, отримати заключення, підтвердити призначення, дізнатися про стан оплати та обслуговування. Система дозволяє архівувати дані на диски і за потреби поновлювати втрачені дані з диску.

Для радіологів-технологів система надає засоби для роботи зі стандартом DICOM, веб-доступ, підтримку компресування зображень, портативну робочу станцію з інсталюваним переглядачем, єдину операційну систему, систему формування запитів в стандарті DICOM. Стандартний переглядач Medweb пропонує повний арсенал засобів: багаторівневі вікна, клонування вікон, скролінг МРТ-зображень, кути Кобба, бігунці, поворот зображень, стандартні відхилення, масштабування та зберігання на сервері, що підтримує доступ он-лайн. Щодо підтримки стандарту DICOM, то зображення в системі завантажуються швидше за рахунок використання подвійної буферизації.

Для радіологів система пропонує захищений дистанційний доступ. Система підтримує надиктоване заключення радіолога через диктофон з подальшим розпізнаванням голосу програмами Dragon або Powerscribe. Система надає радіологу удосконалений 3D-переглядач Medweb з таким можливостями, як подорож всередині судин та обчислення їхнього діаметру.

Компанія Emerging Health Information Technology розробила систему Clinical Looking Glass (CLG), яка призначена для лікарів-діабетологів. Система дозволяє будувати часові криві на основі лабораторних даних, даних про ефек-

тивність лікарського препарату, відсоток часу, коли показники були в заданій ділянці, вплив контролю за діабетом на рівень шпиталізації. Система має потужні засоби при роботі з базою даних у побудові багаторівневих запитів, візуалізації даних, їхнього агрегуванню, сортуванню та статистичній обробці.

Компанія Bosch представила програму курсів для пацієнтів з гострою серцевою недостатністю. В основу програми курсів покладено користування приладом HealthBuddy (розробка Bosch), про який йшлося вище, за допомогою якого пацієнт може самостійно визначити чимало показників.

Компанія NeuroCall розробила систему неврологічного консультування в реальному часі. Система пропонується для використання у лікувальних закладах для дистанційного консультування неврологічних пацієнтів. При цьому огляд пацієнтів проводять у відеокімнатах. Система збирає дані радіологічних і лабораторних досліджень. За необхідності встановлюється додаткове обладнання для отримання ЕЕГ, нервової провідності, електроміографії. Система також здійснює інтерпретацію цих даних.

6. КОМПАНІЇ З РОЗРОБКИ АПАРАТНОГО ТА ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕЛЕМЕДИЦИНИ

Канадська компанія Sykes Assistant Services Corporation, починаючи з 1997 року, розробляє проект з впровадження телекомунікаційних технологій з метою оцінки симптомів засобами телефонного зв'язку та допомогою тим, хто телефонує шляхом надання найприйнятніших медичних рішень. Медсестри-бакалаври надають поради, у тому числі про самолікування на дому, контактування з лікарем або виклик невідкладної медичної допомоги.

Компанія Polysom, яка є одним з лідерів в розробці обладнання для організації відеоконференцій спільно з університетом Нью-Мехіко реалізує проект ЕСНО для віддалених регіонів з безпечного та ефективного лікування хронічних й ускладнених захворювань, а також моніторингу за результатами лікування. Нині проект має 40 відеоконференц-систем Polysom, які підтримують багатоточкові конференції.

Компанія General Dynamics Information Technology є лідером із створення військових медичних інформаційних систем. Зазначимо, що в штаті компанії понад 15 тисяч професіоналів. Вона складається з таких спеціалізованих підрозділів: програмне управління медичних систем; підтримка та навчання роботи в медичних інформаційних системах; підтримка медичної науки й технологій; служба інформаційних систем профілактичної медицини; спеціалізовані системи (комп'ютерне навчання, веб-інтегровані служби і ін.).

Компанія California Telemedicine and eHealth Center є консалтинговою фірмою з впровадження телемедицини лікувальними заклада-

ми. Вона розробляє програми впровадження телемедицини згідно з такими етапами:

1. Визначення потреб; визначення та опис програмної моделі; розробка бізнес-плану.

2. Планування програми й технологій; розробка моніторингового плану реалізації.

3. Реалізація програми телемедицини; оцінка та вдосконалення програми на основі отриманих результатів.

7. СПЕЦІАЛІЗОВАНІ МОБІЛЬНІ КЛІНІКИ

Медичний центр університету Лома Лінда представив автомобіль мобільної телемедицини.

Компанія Matthews Specialty Vehicles представила кілька спеціалізованих мобільних клінік: стоматологічну, мамографічну, профілактичну.

Компанія Oshkosh представила: мобільне травматологічне відділення (на 6 ліжок); мамографічну клініку; мобільну установку МРТ.

Також були представлені мобільні клініки компаній ADI Mobile Health, Farber Specialty Vehicles, LDV.

8. ТЕЛЕМЕДИЧНІ ОСВІТНІ ПРОЕКТИ

Університет Південної Індіани (коледж медсестринства та медичних професій) презентував інтерактивні навчальні програми для медсестер, фармацевтів і лікарів, які охоплюють такі питання, як лікування хвороби Альцгеймера, призначення антикоагулянтів, терапевтичне лікування антикоагулянтами, хронічні серцеві захворювання, лікування діабету, профілактика професійних захворювань, лікування травм та опіків, онкологічні захворювання.

Компанія Philips представила власний навчальний центр, який є провайдером неперервної медсестринської освіти та який пропонує он-лайн курси. Центр сертифікували Медсестринська асоціація штату Меріленд та Американський медсестринський акредитаційний центр. Адреса центру: www.healthcare.philips.com/clinicaleducation.

9. МІНІАТЮРНА ХІРУРГІЧНА РОБОТОТЕХНІКА

Центр передових хірургічних технологій університету Небраска представив мініатюрну хірургічну робототехніку, а саме: робот-маніпулятор (складається із зовнішньої

хірургічної консолі та робота з двома руками, двох камер, ультра-світлової рідкокристалічної дисплея і вмонтованих магнітів, причіпляється та позиціонується, використовуючи магнітну взаємодію із зовнішньою консоллю управління); робот для отримання зображень (прикріплюється до черевної стінки, використовуючи взаємодію між магнітом, вмонтованим у робот, і зовнішнім магнітним тримачем, може позиціонуватися для забезпечення візуалізації кожного квадранту черевної порожнини); безпроводовий робот, який є мобільною платформою, що розміщує пристрої для

різних хірургічних завдань, як-от біопсія, відеокамера, фізіологічні сенсори, які можуть бути інтегровані в цю платформу; мобільна камера та біопсійний робот.

У рішеннях конференції зазначено, що «телемедицина стає невід'ємною компонентою сучасної якісної охорони здоров'я. Від реанімаційного відділення до офісу лікаря, від дому і до школи та робочого місця телемедицина поширюється, при цьому покращуючи лікування та заощаджуючи кошти. Нині світ переживає бум у використанні дистанційної охорони здоров'я. Майже половина лікарень в США використовують дистанційну передачу медичних зображень. Телемедичні мережі в США зв'язують понад 3200 служб. Члени асоціації АТА представляють телемедичні програми в 40 країнах на шести континентах. Немає жодного сумніву, що телемедицина визначитиме значне зростання впродовж 10-ти наступних років».

Цей науковий форум буде сприяти загальноосвітньому розвитку сучасних телемедичних технологій, що спираються на результати передових фундаментальних і прикладних досліджень та впровадження їхніх результатів у різні сектори теоретичної й прикладної медичної науки і практики. А той рівень, на якому відбувалася конференція АТА-2009, є ще раз яскравим підтвердженням правильності напрямку, який обрав ректор Тернопільського державного медуніверситету ім. І.Я. Горбачевського, членкореспондент АМН України, проф. Л.Я.Ковальчук на впровадження в медичній освіті України відеоконференц-з'язку та викладання основ телемедицини.

ДУХОВНА ДРАМА МИКОЛИ ГОГОЛЯ

Підступна Катерина II дала можливість українській козацькій старшині, кожному, хто зможе довести своє шляхетське походження, перевернутися у російських дворян. У старосвітських українських родинах почалася генеологічна лихоманка. Захопила вона і Гоголів-Яновських. Опанас Дем'янович, дід письменника, домігся-таки дворянського достоїнства і чину секунд-майора. Відгомін цих клопотів відчував на собі і Гоголь, і, як відомо, не був до них байдужим. Перед очима стояв приклад Дмитра Трошинського, далекого родича по лінії матері, який вишовши з козацького роду, став російським вельможею, міністром юстиції.

В умовах другої половини вісімнадцятого століття єдиноможливим засобом порятунку душі українця від ворожого світу, що розставив навколо нього імперський ловець, Григорій Сковорода розглядав християнський аскетизм. Закликаючи людину жити, дотримуючись морально-етичних засад християнства, Сковорода мав на меті звільнення її від розставлених ворогом тенет: принад розкоші та багатства; кар'єри і чинів, на які ловилися, особливо молоді, українці. Вловлені на ці принади, вони тисячами їхали здобувати собі життєву кар'єру в центральні регіони Російської імперії, а там їх чекала втрата своєї національної ідентичності, чуття українськості.

На жаль, у жодному з творів Гоголя, також у його чернетках і листах не зустрічаються згадки про Сковороду. Жодного свідчення про знайомство Гоголя з особою і вченнями Сковороди немає.

Юний Гоголь бачить у майбутньому дві альтернативні дороги. Одна веде до здійснення мрії про служіння людству, друга — до загибелі в нетрях сірої буденності. Амбітний, спраглий бурхливої діяльності на державній службі юнак їде в столицю Російської імперії — Петербург, про яку наслухався стільки казкових легенд. Ось як описує цей період життя письменника Павло Анненков: «З 1830 до 1836 року, тобто упритул до від'їзду за кордон, Гоголь був зайнятий винятково однією думкою — відкрити собі дорогу в цьому світі, який, за зловживанням епітетів, називається звичайно великим і просторим, по суті, він завжди і скрізь тісний для початківця. Гоголь перепробував велику кількість родів діяльності — службу, акторську, художницьку, письменницьку. З появою «Вечорів на хуторі», які мали величезний успіх, дорога нарешті, була знайдена, але діяльність його подвоюється після успіху».

У «Вечорах», «Миргороді» та «Арабесках» — Гоголь іскрометний дотепник, гуморист, висловлює явно антиімперські та патріотичні проукраїнські ідеї, хоч і майстер-

но приховано, обгорнуто в народний гумор, жарт, що, по суті, залишалося нерозгаданим тривалий час. Тут Гоголь ніякий не російський, а талановитий український письменник, який змушений був писати мовою загальноімперською, яка, до речі, тоді лише ставала на ноги зусиллями двох діячів початку національної російської культури — Миколи Кармазіна та Олександра Пушкіна.

У ті часи душа Гоголя була цілком українська. Польський поет Б. Залеський в листі до Ф. Духінського 19 лютого 1859 р. писав: «Років 25 тому гостював у Парижі відомий російський письменник Гоголь. З Міцкевичем, і зі мною, співукраїнцем, він тісно подружився, ми часто збиралися на вечірки для літературно-політичних розмов. Ясна річ, переважно про москалів, які викликали відразу як у нас, так і в нього. Питання про їхнє фінське походження було безперервним предметом обговорення. Гоголь підтверджував його з усією українською завзятістю. Мав у себе під рукою чудові збірки народних пісень слов'янськими мовами. І ось у справі фінського походження москалів він писав і читав нам свою знамениту невеличку працю, в якій доводив на підставі порівняння і детального співставлення пісень чеських, сербських, українських і т.д. з московськими, очевидні відмінності в духовності, звичаях і моральних поглядах між москалями та іншими слов'янськими народами».

Про українськість Гоголя також переконливо свідчить відомий уривок з його листа до М. Максимовича від 20.12.1833 р.: «... Уяви собі я також так думав. Туди! Туди! У Київ! У стародавній чудовий Київ! Він наш, він не їхній, чи ж не правда!» Історію України Гоголь не просто любив і знав, але розумів її як боротьбу за свободу і незалежність. Він перший в українській історіографії повів мову про державну незалежність України. У статті «Роздуми Мазепи» крізь призму роздумів гетьмана Гоголь виклав своє бачення тогочасних подій в Україні. Письменник показав трагічне становлення Гетьманської держави в умовах Російської імперії.

Гоголь мислив визволення Ук-

раїни з московського ярма тільки разом з однією з найміцніших на той час європейських держав — зі Швецією. В українській історіографії Гоголь-мазепинець уперше заявив, що українська волелюбна нація може мати «самобутню державу» з демократичним ладом. Стаття Гоголя «Роздуми Мазепи» — перший в історії публіцистичний захист державницьких ідей гетьмана.

На думку Василя Зінковського, Гоголь був і в усі часи залишався романтиком, незважаючи на те, що за типом свого художнього обдарування він, як ніхто інший, відчував російську дійсність, незважаючи на те, що в своєму релігійному житті він теж шукав тверезості, що звільняє від романтичних мрій і марев. Але зараз поєднання романтичної постанови духу з тверезим і гострим реалізмом у зображенні російського життя, так само, як і поєднання романтичної настанови в релігійних пошуках, з тверезим наближенням до Вищої Реальності — і творить своєрідність творчості Гоголя як художника і як мислителя.

Наступний етапний твір Гоголя «Ревізор» засвідчив переконання письменника в тому, що суспільний та морально-етичний прогрес Росії як імперії можливий за умови позбавлення її всіляких потворних явищ, серед яких центральне місце посідає хабар. Гоголь з усією силою письменника-сатирика кинувся на хабар, висміяв його, сподіваючись на неминучий ефективний суспільний результат. Але цього не сталося, п'єса лише викликала в чиновницьких колах дике озлоблення проти автора п'єси. «Ревізор» став першою пересторогою для Гоголя в тому, що ніякими художніми засобами змінити кардинально суспільство неможливо, а тим більше імперію. Проте висока оцінка динамізму, притаманного естетичним переживанням, залишалося в Гоголя до кінця його днів. Усе вчення про «незаймані сили» душі та вчення про те, що будь-яка душа, навіть у «не поетів» — не може протівитися тій «стрімкій силі», тому ліричному піднесенню, що спалахує в душі при спогляданні краси — ці вчення

Загальновідомо, що один з найбільших російських прозаїків Микола Гоголь по крові був не росіянином, а українцем і походив зі шляхетського українського роду. А ким був Гоголь по духу? Сам письменник у листі до Олександри Смірної з'ясував: «Скажу вам одне слово про те, яка в мене душа — українська чи російська?.. На це вам скажу, що сам не знаю, яка в мене душа...». В радянські часи ці слова тлумачили, як класичну формулу «інтернаціоналізму». Інша, ідеологічно полярна, вичерпується поняттям «пересічного перекинчика». Насправді, очевидно, що Гоголь переживав гострий духовний конфлікт — драму «двох душ». Гоголезнавець Юрій Барабаш зазначає, що зародок цієї національної драми було закладено на генетичному рівні.

лягли в основу релігійно-романтичної мрії Гоголя про перевтілення людської душі.

Задум поеми «Мертві душі» був побудований на тому, щоб подолати будь-які пристрасті, а саме спокусу багатством (як основну хворобу людей) з допомогою того натхнення, що створюється через прилучення до краси, до «праведного господарювання». Чічков і компанія — це пародія на дику, нецивілізовану російську імперію, яку неодмінно треба цивілізувати. Гоголь розумів що пройти через цензурні рогатки імперії такий твір немає шансів. З цих міркувань він вдався до кількох хитрих прийомів: по-перше, по тексту поеми розкидав колоритні дифірамби росіянам і російській державі; по-друге, висунув ідею незаконності твору, бо, мовляв, це лише перша частина, а в другій «зазвучать ще не брані раніше струни». Ця обіцянка стала визначальною в подальшій долі письменника. Гоголя оголосили пророком, який мав вказати шляхи й засоби морально-політичного оновлення імперії. Чому письменник взявся за реалізацію цієї ідеї? Насамперед Го-

подій у Росії він уявляв, як вдосконалення шляхом позбавлення потворних явищ життя імперії. Для забезпечення такого духовно-морального вдосконалення суспільних відносин, на думку Гоголя, було достатньо, щоб і селяни-кріпаки, і їх пани стали нормальними людьми, внутрішньо досконалими громадянами. Зрозуміло, що таку досконалість кожній людині може дати лише церква, яка виробила тисячолітні традиції духовного впливу на людину.

Гоголь глибоко відчував всеосязність Христового вчення, можливість його застосування до всіх життєвих тем. І саме це почуття правди християнства та цінності його для всіх форм життя різко відокремлювало Гоголя від сучасності, що відсунула Церкву вглиб і не чече її благодатної допомоги. Зачення духовної спадщини Гоголя щодо цього надзвичайно велике — він перший з усією сміливістю виступив як проповідник зв'язку творчості та життя з Церквою. Письменник вірив у людей, вірив у їхню духовну чуйність, в їхню спроможність відірватися від усього колишнього для життя в Богові. Думка «про спільну справу» в Гоголя була думкою про рішучий поворот життя в бік правди Христової — не на шлях зовнішньої революції, а на шлях крутого, але справжнього релігійного зламу в кожній окремій душі.

Спробою втілення цієї ідеї в життя стали «Вибрані місця з листування з друзями». Гоголь перед друком цього, по суті, публіцистичного твору ходив піднесений, урочистий, вважав, що знайшов шляхи духовно-морального порятунку Росії. Але, проходження твору через цензуру, а потім його публікація викликали вкрай гостру, зовсім не очікувану Гоголем, реакцію в усіх прошарках суспільства. Вийшло, що рецепти письменника стосовно духовно-морального вдосконалення суспільства нікому не потрібні. Гоголь ще спробував реалізувати цю ж саму ідею в художніх образах, пишучи і періодично спалюючи другий том «Мертвих душ», а коли переконався, що його, як твердив духовний наставник Матвій Константиновський, піднімуть на сміх, вирішив покінчити з життям. В основі духовного краху і смерті Гоголя лежала спроба зреалізувати утопічну ідею духовно-морального оновлення Російської імперії й усвідомлення після тривалих митарств неможливості її реалізації.

**Роман ЛАДИКА,
доцент ТДМУ**

голь був нащадком знатних козацьких родів, яких Катерина II зрівняла у правах з російськими дворянами. Ніяких привілеїв, крім національних, вони не втралили. Але саме тому, через втрату національності, козацькі роди гинули, і Гоголь чудово відтворив їх погибель і розклад у своїх творах. На їхньому місці виникали потвори вже російського дворянства, своєрідні мертві душі.

Як нащадок козацького роду стати на шлях знищення дворянства і перетворення його в прошарок буржуазного суспільства письменник не міг. Звідси, як зауважує Назар Горбач, достатньо критичне ставлення Гоголя до революційних процесів у Європі й до прихильників лівої ідеї у Росії. Бажаний хід історичних

ЛІКУЄ ПРИРОДА

ПОМІЧНА ЧОРНИЦЯ

Молодильною ягодою називають чорницю лікарі. Її темно-сині плоди – найбільше джерело антоціанів, найсильніших з усіх природних антиоксидантів. Кажуть, що чорниця здатна навіть віддалити наближення старості.

Екстракт чорниці посилює вироблення в організмі дофаміну, речовини, яка регулює найважливіші процеси мозку. Дофамін – один з перших в ланцюжку процесів оновлення та омолодження клітин організму. Ягоди чорниці мають протидіабетичну, в'язучу, сечогінну дію, понижують температуру тіла.

Відвар ягід чорниці, киселі та компоти як в'язучий засіб корисні при розладах травлення у дітей. Тому варто влітку запастися цією ягодою на весь рік.

Допомагають чорниці й при недокрів'ї, нічному нетриманні сечі і навіть при нирковокам'яній хворобі. Щоб зняти й полегшити біль при утворенні піску чи

каменів у нирках, фітотерапевти рекомендують робити ванни з відвару однакової кількості вівсяної соломи та польового хвоща (50 г. на відро окропу).

Крім того, дуже корисно вживати при цьому чорницю.

Дуже помічним для хворих на діабет є відвар листя чорниці. Цей засіб діє на організм подібно до інсуліну.

Цікаво, що допомагають ягоди і при стоматиті, бо ж мають антисептичні властивості.

Фармакологічні дослідження довели, що ця лісова мешканка є відмінним засобом у відновленні зору, якщо пройти курс «чорницетерапії» влітку, можна значно покращити свій зір. Відомі випадки, коли у роки Другої світової льотчикам перед нічними польотами давали чорничний кисіль. Вживання цієї ягоди поліпшує кровообіг сітківки ока, загострює нічний зір.

Надзвичайно популярна ця ягода у народній медицині різних країн. Сухі плоди вживають при діарей, ревматизмі, гепатиті, свіжі – як дієтичний продукт при анемії, подагрі, жовчнокам'яній хворобі, жовтяниці, диспепсії, хронічному коліті. Зовні можна застосовувати цю рослину при опіках, екземі, лускатому лишаї.

Підготувала
Лілія ЛУКАШ

МУДРОСЛІВ'Я

РУБРИКУ ВЕДЕ ПРОФЕСОР БОРИС РУДИК

ЛІКАРІВ – БАГАТО, ПРОФЕСІОНАЛІВ – МІЗЕР

Лікар сам собою є лікарями, необхідно брати до уваги дозування та побічні ефекти його особистості.

лікар, пацієнт може втратити життя.

І. Земмельвейс

Як відрізнити справжнього лікаря від лікаря-плацебо?

Є. Кащев

Треба боятися лікаря, який відомий вмінням виплутатися з неприємностей.

Метц

При першій зустрічі вирішальну роль відіграє поведінка лікаря, його манера говорити і поводитися.

Ф. Менай

Лікар не може бути лицеміром, старою бабою, мучителем, брехуном, легковажним, а повинен бути правдивим чоловіком... Сила лікаря – в його серці, робота його має керуватися Богом та освітлюватися природнім світлом і досвідом: найвища основа ліків – любов.

Парацельс

Треба п'ять років, щоб навчитися, коли потрібно оперувати, й двадцять років, щоб навчитися, коли це не потрібно.

Флойд

М. Балінт

Якщо суспільство покладе всю повноту відповідальності на лікаря, то хто тоді буде лікувати хворих? Який хірург насмілиться оперувати без стовідсоткової гарантії успіху, якщо у нього за спиною буде стояти суддя? Законів необхідно дотримуватися, та все ж...

О. Бобров

Уміти слухати та уміти бачити – для лікаря велике мистецтво.

Б. Вотчал

Все – науці й нічого без науки... Заповідь вивчати причини хвороб, вишукувати засоби задля полегшення страждань хворого.

В. Високович

Лікарю не обов'язково вірити в медицину – хворий вірить в неї за двох.

Т. Елгозі

При поганому адвокаті клієнт ризикує втратити гроші або свободу. А якщо буде поганим

Відповіді у наступному числі газети

СКАНВОРД

1. кохана О. Довбуша					2. ріка на Тернопілі				
	3. алігаторова груша	4. найвища точка	5. міра ваги в Лат. Америці	6. пістолет	7. поєднання муз. звуків	8. Сташевський	9. нема його без добра	10. хліб	
			11. шаман			12. риба	13. рекламний газ		
	14. півд-корей. гривня			15. грим блус-кавка з дощем	16. нетрища			17. прсь-кий бж	
	18. ість залізо					19. слов'янська богиня	20. шлюпка		
	21. смерч	22. ...моль							
	23. коліш. футболіст «Динамо»					24. муки наркомана	25. дерево, квартет		
		26. самогон Ямайки				27. префікс заперечення	28. рідчя гарбуза	29. Роговцева	
	30. «Безсін» для донни	31. всевидяще	32. її яйця не вчать	33. скимник					
		34. опера Ж.Бізе				36. штат у США	37. пупі-ник		
		35. ...банк							
	38. душа в Єгипті			39. одиниця електро-проводності	40. гли-бинч. земл.	42. суар'я			
					41. поселення	43. ручна зброя			
	44. гордість сома			45. широк. планка	46. курорт в Росії			47. принцеса Дана	48. акціонерне товариство
		50. пам'ятник Трумфу							
						51. урочистий вірш			
52. нота	53. нівія в шахах			54. символ Австралії	55. для підлоги, для нігтів				
						56. купують, буває, у мшку			

Відповіді на сканворд, вміщений у № 12 (245)

1. Бізе. 2. Ятка. 3. Кекс. 4. Еней. 5. Сена. 6. Івасі. 7. Езоп. 8. Яз. 9. Узда. 10. УПА. 11. Купе. 12. Амвон. 13. Етна. 14. Алое. 15. Ерг. 16. Аул. 17. Твен. 18. Пліт. 19. Празем. 20. Айва. 21. Ажур. 22. Торс. 23. Гуд. 24. Дятел. 25. Шати. 26. Ладо. 27. Рант. 28. Ош. 29. Дяк. 30. Бона. 31. Ян. 32. Ом. 33. Чека. 34. Пудра. 35. Осот. 36. Ряст. 37. Гама. 38. Сага. 39. Меч. 40. Іква. 41. Ле. 42. Бокс. 43. Суд. 44. Ква. 45. Ная. 46. Аїд. 47. Іф. 48. Фок. 49. Анди. 50. Ял. 51. Кома. 52. Каса. 53. Аятола. 54. Явка. 55. Маг. 56. Юда. 57. Умова. 58. Го.

ФОТОВІКНО

Над тихим ставом

Фото Миколи ВІЛЬШАНЕНКА

Відаєте?

НЕ ЗЛОВЖИВАЙТЕ У СПЕКУ ХОЛОДНИМ ПИВОМ

Міністерство охорони здоров'я країни рекомендує українцям у літню спеку не вживати холодне пиво.

Окрім холодного пива, яке на думку експертів МОЗу збільшує навантаження на серце, також рекомендується взагалі не вживати у спеку міцні алкогольні напої. Фахівці радять відмовитись від масових святкувань.

Також лікарі радять не зловживати сонячними ваннами. Найкориснішим часом для їх приймання вважають час до 10-11 годин ранку і після 17.00.

Крім того, МОЗ рекомендує у спеку обмежити перебування на сонці особам літнього віку і тим, хто вживає деякі ліки, наприклад, сульфаніламідні препарати, біологічно активні добавки, гормональні препа-

рати тощо; випивати за добу не менше, ніж три літри рідини, найкраще – воду зі соком лимона або квас (від солодкої води може підвищитися артеріальний тиск).

Перед сном МОЗ рекомендує пити відвар м'яти, який позитивно впливає на загальний стан організму, відновлює роботу нервової системи, судин, є загальнозміцнюючим засобом.